

The Holy See

Introductio

1. Pastor bonus Dominus Christus Iesus (cf. *Io* 10, 11.14) missionem discipulos faciendi in omnibus gentibus atque prædicandi Evangelium omni creaturæ Apostolorum successoribus Episcopis, et singulari ratione Romano Episcopo, Petri successori, ita contulit, ut Ecclesia, Dei Populus, constitueretur atque eiusmodi Populi sui Pastorum munus esset revera servitium, quod «in Sacris Litteris "*diaconia*" seu ministerium significanter nuncupatur».

Hoc servitium seu *diaconia* eo præsertim tendit, ut in universo ecclesiali corpore *communio magis magisque instauretur*, vigeat atque perpulchros fructus edere pergat. Etenim, sicut Concilium Vaticanum II luculenter docuit, Ecclesiæ mysterium per multiplices huiusmodi communionis rationes significatur, Spiritus Sancti suavissimo instinctu: etenim Spiritus «Ecclesiam, quam in omnem veritatem inducit (cf. *Io* 16, 13) et in communionem et ministrationem unificat, diversis donis hierarchicis et charismaticis instruit ac dirigit [...] eamque perpetuo renovat et ad consummatam cum Sponso suo unionem perducit». Quam ob rem, ut idem Concilium asseverat, «illi plene Ecclesiæ societati incorporantur, qui Spiritum Christi habentes, integram eius ordinationem omniaque media salutis in ea instituta accipiunt, et in eiusdem compage visibili cum Christo, eam per Summum Pontificem atque Episcopos regente, iunguntur, vinculis nempe professionis fidei, sacramentorum et ecclesiastici regiminis ac communionis».

Cuiusmodi communionis notionem non modo Concilii Vaticani II documenta in universum edisseruerunt, ac præsertim Constitutio dogmatica de Ecclesia, sed ad illam animum intenderunt etiam Synodi Patres, qui anno MCMLXXXV, itemque duos post annos Generales Synodi Episcoporum Cœtus cebraverunt: quam in Ecclesiæ definitionem coeunt sive ipsum Ecclesiæ Mysterium, sive messianici Populi Dei ordines, sive hierarchica ipsius Ecclesiæ constitutio. Quæ omnia ut una comprehensione describamus, verba sumentes ex eadem memorata Constitutione, Ecclesia est «in Christo veluti sacramentum seu signum et instrumentum intimæ cum Deo unionis totiusque generis humani unitatis». Quam ob rem, huiusmodi sacra communio in tota Christi Ecclesia vigeat, «quæ — ut perbelle scripsit Paulus VI, Decessor noster — vivit et agit in variis communitatibus christianis, Ecclesiis scilicet particularibus, per omnem terrarum orbem dispersis».

2. Habita igitur ratione huius communionis, universam Ecclesiam veluti conglutinantis, etiam hierarchica eiusdem Ecclesiæ constitutio explicatur atque ad effectum deducitur: quæ *collegiali*

simul ac primatiali, natura ab ipso Domino prædita est, cum «Apostolos ad modum collegii seu cœtus stabilis instituit, cui ex iisdem electum Petrum præficit». Hic præsertim agitur de speciali illa ratione, qua Ecclesiæ Pastores triplex Christi munus participant, docendi scilicet, sanctificandi atque gubernandi: et sicut Apostoli id una cum Petro egerunt, ita haud dissimili modo id Episcopi agunt simul cum Romano Episcopo. Ut Concilii Vaticani II verbis denuo utamur, «Episcopi igitur communitatis ministerium cum adiutoribus presbyteris et diaconis susceperunt, loco Dei præsidentes gregi, cuius sunt Pastores, ut doctrinæ magistri, sacri cultus sacerdotes, gubernationis ministri. Sicut autem permanet munus a Domino singulariter Petro, primo Apostolorum, concessum et successoribus eius transmittendum, ita permanet munus Apostolorum pascendi Ecclesiam, ab ordine sacro Episcoporum iugiter exercendum». Itaque fit ut «Collegium hoc» — Episcoporum dicimus cum Romano Pontifice coniunctorum — «quatenus ex multis compositum, varietatem et universalitatem Populi Dei, quatenus vero sub uno capite collectum, unitatem gregis Christi» exprimat.

Episcoporum autem potestas atque auctoritas *diaconia* notam præ se fert, ad ipsius Iesu Christi exemplum accommodatam, qui «non venit, ut ministraretur ei, sed ut ministraret et daret animam suam redemptionem pro multis» (*Mc* 10, 45). Potestas ergo, quæ in Ecclesia datur, potissimum secundum serviendi normam et intellegenda et exercenda est, ita ut huiusmodi auctoritas pastoralis nota in primis polleat.

Id vero ad singulos Episcopos in propria cuiusque particulari Ecclesia spectat; attamen tanto magis ad Romanum Episcopum pertinet, cuius ministerium Petrianum in universalis Ecclesiæ bonum utilitatemque procurandam incumbit: Romana enim Ecclesia præsidet «universo caritatis cœtui», ideoque caritati inservit. Ex hoc potissimum principio processerunt vetusta illa verba «Servus Servorum Dei», quibus Petri Successor denominatur atque definitur.

Quam ob causam, Romanus Pontifex Ecclesiarum etiam particularium negotia, ab Episcopis ad se delata aut utcumque cognita, diligenter perpendere curavit, ut, pleniore rerum experientia exinde adepta, vi muneris sui, Vicarii scilicet Christi totiusque Ecclesiæ Pastoris, fratres suos in fide confirmaret (cf. *Lc* 22, 32). Id enim persuasum sibi habebat mutuam inter Episcopos in universo orbe constitutos et Romanum Episcopum communionem, in vinculo unitatis, caritatis et pacis, maximum afferre emolumentum unitati fidei necnon disciplinæ in cuncta Ecclesia promovendæ atque tuendæ.

3. Quibus præmissis, sic intellegitur *diaconia*, quæ Petri eiusque successorum propria est, ut necessario referatur ad aliorum apostolorum, eorumque successorum, diaconiam, quæ ad ædificandam Ecclesiam in hoc mundo unice intendit.

Hæc necessaria ministerii Petriani ratio ac necessitudo cum ceterorum apostolorum munere ac ministerio quoddam signum iam antiquitus postulavit, atque postulare debet, quod non modo ad instar symboli, sed etiam in rerum veritate exstaret. Hanc quidem necessitatem Decessores

Nostri, apostolici laboris gravitate percussi, dilucide impenseque senserunt, sicuti, exempli gratia, Innocentii III verba testantur, qui anno MCXCVIII ad Galliæ Episcopos prælatosque hæc scripsit, cum ad ipsos suum quendam Legatum mitteret: «Licet commissa nobis a Domino potestatis ecclesiastice plenitudo universis Christi fidelibus nos constituerit debitores, statum tamen et ordinem conditionis humanæ non possumus ampliare [...]. Quia vero lex humane conditionis non patitur nec possumus in persona propria gerere sollicitudines universas, interdum per fratres nostros, qui sunt membra corporis nostri, ea cogimur exercere, que, si commoditas ecclesie sustineret, personaliter libentius impleremus».

Inde quidem perspiciuntur atque intelleguntur sive natura illius instituti, quo Petri successor usus est in sua exercenda missione in universalis Ecclesiæ bonum, sive agendi ratio, qua ipsum institutum commissa munera ad effectum deduceret oportuit: Romanam Curiam dicimus, quæ in ministerii Petriani adiutorium ab antiquis temporibus adlaborat præstandum.

Nam ut illa, quam diximus, frugifera communio firmior exstaret atque uberius usque proficeret, Romana Curia ad id exorta est, ut scilicet efficacius redderetur muneris exercitium Pastoris Ecclesiæ, quod Petro eiusque successoribus ab ipso Christo traditum est, quodque in dies crevit ac dilatatum est. Enimvero Decessor Noster Xystus V in Constitutione apostolica *Immensa æterni Dei* fatebatur: «Romanus Pontifex, quem Christus Dominus Corporis sui, quod est Ecclesia, visibile caput constituit omniumque Ecclesiarum sollicitudinem gerere voluit, multos sibi tam immensi oneris adiutores advocat atque adsciscit [...] ut partita inter eos (sc. Cardinales) aliosque Romanæ Curie magistratus ingenti curarum negotiorumque mole, ipse tantæ potestatis clavum tenens, divina gratia adiutrice, non succumbat».

4. Revera, ut iam quædam historiæ lineamenta proponamus, Romani Pontifices, iam inde a remotissimis temporibus, in suo ministerio ad universæ Ecclesiæ bonum procurandum sive singulos viros sive instituta adhibuerunt, qui ex *Romana Ecclesia* deligebantur, siquidem eadem *Ecclesia Beati Petri apostoli* a Decessore Nostro Gregorio Magno nuncupata est.

Primum enim presbyterorum diaconorumve, ad eandem Ecclesiam pertinentium, opera usi sunt, qui vel legati munere fungerentur, vel pluribus missionibus interessent, vel Romanorum Pontificum partes in Œcumenicis Conciliis agerent.

Cum autem peculiaris momenti res tractandæ erant, Romani Pontifices in auxilium vocaverunt Synodos vel Concilia Romana, ad quæ Episcopi, in ecclesiastica provincia Romana suo munere fungentes, arcessebantur; hæc vero non modo quæstiones ad doctrinam et magisterium spectantes agebant, sed etiam ad tribunalium instar procedebant, in quibus Episcoporum causæ, ad Romanum Pontificem delatæ, iudicabantur.

Ex quo autem tempore Cardinales speciale momentum in Romana Ecclesia adsumere cœperunt, præsertim in Papæ electione, quæ inde ab anno MLIX ipsis reservata est, iidem Romani

Pontifices Patrum Cardinalium collata opera magis magisque usi sunt, ita ut Romanæ Synodi vel Concilii munus gradatim deminueretur, donec reapse cessaret.

Quare evenit ut, præsertim post sæculum XIII, Summus Pontifex omnia Ecclesiæ negotia una cum Cardinalibus, in Consistorium coadunatis, ageret. Ita factum est, ut instrumentis non stabilibus, videlicet Conciliis seu Romanis Synodis, stabile aliud succederet, quod Romano Pontifici semper præsto esset.

Decessor Noster Xystus V, per iam commemoratam Constitutionem Apostolicam *Immensa æterni Dei*, die XXII mensis Ianuarii anno MDLXXXVIII — qui fuit MDLXXXVII ab Incarnatione D.N.I.C. — Romanæ Curiæ compagem eius formalem dedit seriem XV Dicasteriorum instituendo, eo consilio ut uni Cardinalium Collegio plura subrogarentur collegia, e quibusdam Cardinalibus exstantia, quorum tamen auctoritas ad definitum quendam campum certamque materiam restringeretur; quam ob rem Summi Pontifices huiusmodi collegialium consiliorum viribus maxime frui poterant. Consistorii ideo nativum munus propriumque momentum valde deminuta sunt.

Volventibus tamen sæculis ac rationibus historicis rerumque condicionibus mutantibus, temperamenta quædam atque immutationes accesserunt, præsertim cum sæculo XIX Cardinalium Commissiones institutæ sunt, quarum esset Summo Pontifici adiutricem operam præter alia Romanæ Curiæ Dicasteria conferre. Denique, opera et iussu S. Pii X, Decessoris Nostri, edita est Constitutio apostolica *Sapienti consilio*, die XXIX mensis Iunii anno MCMVIII, in qua, respectu etiam propositi ecclesiasticas leges in *Codicem iuris canonici* colligendi, hæc Ipse scripsit: «Maxime opportunum visum est a Romana Curia ducere initium, ut ipsa, modo apto et omnibus perspicuo ordinata, Romano Pontifici Ecclesiæque operam suam præstare facilius valeat et suppetias ferre perfectius». Cuius reformationis hi præcipui fuerunt effectus: Sacra Romana Rota, quæ anno MDCCCLXX munere cessaverat, ea ratione restituta est, ut iudicialia negotia ageret, dum Congregationes, amissa iudiciorum competentia, administrationis instrumenta unice fierent. Præterea, principium instauratum est, quo Congregationes suo proprio iure, nemini alii attribuendo, gauderent, scilicet ut singulæ res a suo quæque Dicasterio, non vero simul a pluribus, tractari deberent.

Quæ quidem Pii X reformatio, postea in *Codice iuris canonici* anno MCMXVII a Benedicto XV, Decessore Nostro, promulgato, sancita et completa, fere immutata permansit usque ad annum MCMLXVII, non multo post Concilium Œcumenicum Vaticanum II peractum, in quo Ecclesia altius sui ipsius mysterium exploravit suumque vividius prospectavit officium.

5. Huiusmodi itaque Ecclesiæ de seipsa aucta cognitio sponte novam quandam Romanæ Curiæ aptationem, nostræ ætati congruentem, secum ferre debuit. Siquidem Sacrosanti Concilii Patres ipsam Romano Pontifici atque Ecclesiæ Pastoribus eximium hucusque præbuisse auxilium agnoverunt, simulque ut eiusdem Romanæ Curiæ Dicasteria novæ ordinationi, temporum, regionum rituumque necessitatibus magis aptatæ, subicerentur optaverunt. Hisce igitur Concilii

optatis satisfaciens, Paulus VI, Decessor Noster, novam Curiae ordinationem ad effectum alacriter adduxit, data Constitutione apostolica *Regimini Ecclesiae universae*, die XV mensis Augusti anno MCMLXVII.

Equidem per hanc Constitutionem Summus ille Pontifex Romanae Curiae structuram, competentiam ac procedendi rationem Dicasteriorum iam existentium accuratius determinavit, novaque constituit, quorum esset particularia in Ecclesia pastoralia incepta promovere, dum cetera in iurisdictionis vel gubernationis officia incumbere pergerent; quam ob rem factum est, ut compositio Curiae multiformem universalis Ecclesiae imaginem clarius referret. Inter alia, dioecesanos Episcopos in ipsam arcessivit, simulque internae coordinationi Dicasteriorum prospexit per periodicos conventus eorundem Cardinalium moderatorum ad communia problemata collatis consiliis perpendenda. Sectionem Alteram apud Tribunal Signaturae Apostolicae induxit, ad summa eaque principalia fidelium iura aptius tuenda.

Verumtamen, cum antiquorum institutorum reformationem maturiore studio egere plane novisset, idem Summus Pontifex iussit ut, quinque exactis annis a Constitutionis promulgatione, innovatus rerum ordo altius expenderetur, pariterque inspiceretur utrum Concilii Vaticani II postulatis reapse congrueret et christiani populi civilisque societatis necessitatibus responderet, atque, quantum res postulare, in aptiorem reduceretur formam. Cui muneri adimplendo Commissio, seu peculiare Praelatorum corpus, Cardinali praeside, destinata est, ipsaque usque ad eiusdem Pontificis obitum operam actuose navavit.

6. Cum inscrutabili Providentiae consilio ad universalis Ecclesiae pascendae munus vocati simus, iam a Pontificatus primordiis satagemus non solum de re tam gravi Dicasteriorum mentem exquirere, verum etiam ab universo Cardinalium Collegio iudicium postulare. Qui Patres Cardinales, in generali Consistorio bis congregati, rei incubuerunt atque consilia praebuerunt de itinere rationibusque perseguendis in Romanae Curiae ordinatione. Cardinales enim cum Romani Episcopi ministerio artissimo ac singulari vinculo coniunguntur, eidemque «adsunt sive collegialiter agendo, cum ad quaestiones maioris momenti tractandas in unum convocantur, sive ut singuli, scilicet variis officiis, quibus funguntur, eidem [...] operam praestando in cura praesertim cotidiana universae Ecclesiae»: ii igitur in primis sciscitandi erant in tanti momenti causa.

Perampla sententiarum rogatio, quam supra memoravimus, apud Romanae Curiae Dicasteria, ut aequum erat, iterum facta est. Generalis consultationis fructus illud exstitit «Schema Legis peculiaris de Curia Romana», cui apparando incubuit Praelatorum Commissio, Patre Cardinali praeside, duos fere annos adlaborans, quodque singulorum Cardinalium, Ecclesiarum Orientalium Patriarcharum, Episcoporum Conferentiarum per earum Praesides, et Romanae Curiae Dicasteriorum examini subiectum est, atque in plenario Cardinalium Coetu anno MCMLXXXV excussum. Quod attinet ad Episcoporum Conferentias, oportebat ut de Ecclesiarum particularium necessitatibus atque de earum hac in materie expectationibus optatisque ad Romanam Curiam pertinentibus per vere universalem sententiam certiores fieremus; quae omnia ut plane

nosceremus, occasionem potissimum præbuit peropportunam extraordinaria Synodus pariter anno MCMLXXXV celebrata, sicut iam mentionem fecimus.

Denique Commissio Patrum Cardinalium ad hunc finem specialiter condita, ratione habita animadversionum et consiliorum ex multiplicibus consultationibus acceptorum, atque sententia etiam privatorum quorundam virorum cognita, Legem peculiarem pro Curia Romana apparavit, novo *Codici iuris canonici* congruenter aptatam.

Quam quidem peculiarem Legem hac præsentī Constitutione apostolica promulgare volumus, dum quartum nuper exspiravit sæculum a commemorata Constitutione apostolica *Immensa æterni Dei* Xysti V, atque octogesimus recurrit annus a S. Pii X Constitutione apostolica *Sapienti consilio*, viginti denique vix expletis annis ex quo Constitutio apostolica Pauli VI *Regimini Ecclesiæ universæ* vim suam exserere cœpit, quacum hæc Nostra arcte coniungitur, quippe quod utraque a Concilio Vaticano II, eadem ducente cogitatione et mente, originem quodammodo ducat.

7. Hæc mens atque cogitatio, Concilio Vaticano II congruentes, renovatæ Romanæ Curia actuositatem firmant et exprimunt. Quæ quidem hisce Concilii enuntiatur verbis: «In exercenda suprema, plena et immediata potestate in universam Ecclesiam, Romanus Pontifex utitur Romanæ Curia Dicasteriis, quæ proinde nomine et auctoritate illius munus suum explent in bonum Ecclesiarum et in servitium Sacrorum Pastorum».

Patet igitur Romanæ Curia munus, etsi ad propriam Ecclesiæ constitutionem, iure divino conditam, non pertinet, *indolem tamen vere ecclesiam* habere, quatenus ab universalis Ecclesiæ Pastore suam et existentiam et competentiam trahat. Ea enim in tantum exstat atque adlaborat, in quantum ad ministerium Petrianum refertur in eoque fundatur. Quoniam autem Petri ministerium, utpote «servi servorum Dei», sive erga universam Ecclesiam sive erga totius Ecclesiæ Episcopus exercetur, Romana etiam Curia, Petri successori inserviens, ad universam Ecclesiam atque ad Episcopos iuvandos pariter spectat.

Plane inde elucet præcipuam notam omnium singulorumque Romanæ Curia Dicasteriorum esse eius *indolem ministerialem*, sicut iam prolata verba e Decreto «*Christus Dominus*» declarant, et hæc præsertim: «Romanus Pontifex *utitur Romanæ Curia Dicasteriis*». Perspicue enim indoles instrumentalis Curia his indicatur, et ipsa veluti instrumentum in manibus Pontificis quodammodo describitur, ita ut nulla vi nullaque potestate polleat præter eas quas ab eodem Summo Pastore recipit. Ipse enim Paulus VI, iam duobus annis antequam Decretum *Christus Dominus* promulgaretur, scilicet anno MCMLXIII, Romanam Curiam definivit instrumentum immediatæ adhæSIONIS et absolutæ obœdientia, quo Summus Pontifex ad suam universalem missionem explendam utitur. Quæ notio in Constitutione apostolica *Regimini Ecclesiæ universæ* passim usurpata est.

Hæc indoles ministerialis vel instrumentalis aptissime revera videtur huius valde benemeriti

venerandique instituti naturam definire eiusque actionem significare, quæ totæ in eo consistunt ut auxilium Summo Pontifici eo validius et efficacius præstet, quo magis conformiter ac fidelius eius voluntati sese præbere nitatur.

8. Præter hanc indolem ministerialem, a Concilio Vaticano II *character*, ut ita dicamus, *vicarius* Romanæ Curia in luce ulterius ponitur, quandoquidem ipsa ut iam diximus, non proprio iure neque proprio Marte operatur: potestatem enim a Romano Pontifice acceptam exercet essentiali quadam et nativa cum Ipso necessitudine, quia huiusmodi potestatis proprium est ut agendi studium cum voluntate illius, a quo oritur, semper coniungat, ea quidem ratione ut eiusdem voluntatis fidelem interpretationem, consonantiam, immo quasi æqualitatem præ se ferat atque manifestet, in Ecclesiarum bonum atque in Episcoporum servitium. Ex huiusmodi indole Romana Curia vim roburque haurit, pariterque officiorum suorum limites ac normarum codicem invenit.

Huius autem potestatis plenitudo in capite seu in ipsa Christi Vicarii persona insidet, qui propterea Curia Dicasteriis eam committit pro singulorum competentia atque ambitu. Quoniam autem Romani Pontificis munus Petrianum sicut diximus, ad fratrum Episcoporum Collegii munus suapte natura refertur, ad id simul spectans ut universa Ecclesia singulæque particulares Ecclesie ædificentur, constabulantur atque dilatentur, eadem Curia *diaconia*, qua Ipse in suo personali munere exercendo utitur, necessario pariter refertur ad personale Episcoporum munus, sive utpote Episcopalis Collegii membrorum, sive utpote particularium Ecclesiarum Pastorum.

Quam ob causam non modo longe abest ut Romana Curia personales rationes ac necessitudines inter Episcopos atque Summum Pontificem quoddam veluti *diaphragma* impediat vel condicionibus obstringat, sed contra ipsa est, atque magis magisque sit oportet, communionis atque sollicitudinum participationis administra.

9. Ratione igitur suæ diaconia, cum ministerio Petriano coniunctæ, eruendum est tum Romanam Curiam cum totius orbis Episcopis arctissime coniungi, tum eosdem Pastores eorumque Ecclesias primos principalioresque esse veluti beneficiarios operis Dicasteriorum. Quod eiusdem Curia etiam compositione probatur.

Etenim Romanam Curiam omnes fere componunt Patres Cardinales, ad Romanam Ecclesiam proprio nomine pertinentes, qui proxime Summum Pontificem in universali Ecclesia gubernanda adiuvant, quique insuper cuncti sive in ordinaria sive in extraordinaria Consistoria convocantur, cum graviora negotia tractanda id suadeant; quo igitur fit ut, necessitates totius Populi Dei plenius cognoscentes, Ecclesie universæ bono prospicere pergant.

Huc etiam accedit quod singulis Dicasteriis præpositi episcopali caractere et gratia plerumque pollent ad unumque Episcoporum Collegium pertinent, itemque eadem etiam erga universam Ecclesiam sollicitudine urgentur, qua omnes Episcopi, in communione hierarchica cum Romano Episcopo suo Capite, devinciuntur.

Cum insuper inter Dicasteriorum membra aliqui cooptentur diœcesani Episcopi, «qui mentem, optata ac necessitates omnium Ecclesiarum Summo Pontifici plenius referre valeant», per Romanam Curiam collegialis affectus, qui inter Episcopos eorumque Caput intercedit, ad *concretam* applicationem perducitur, idemque ad totum mysticum Corpus extenditur, «quod est etiam corpus Ecclesiarum».

Qui quidem collegialis affectus inter varia quoque Dicasteria colitur. Omnes enim Cardinales Dicasteriis præpositi certis temporibus inter se conveniunt, vel ipsorum partes agentes cum peculiare quæstiones tractandæ sint, ut collatis consiliis de potioribus quæstionibus certiores fiant ad illasque solvendas mutuam adiutorium conferant atque ideo agendi cogitandique unitatem in Romana Curia provideant.

Præter hos episcopali potestate præditos viros ad Dicasteriorum navitatem plurimi requiruntur operis adiutores, qui suo labore, haud raro abscondito neque levi vel facili, ministerio Petriano inserviant ac prosint.

Etenim in Romanam Curiam advocantur sive diœcesani ex universo terrarum orbe presbyteri, qui sacerdotii ministerialis participes, cum Episcopis arcte coniunguntur; sive Religiosi, e quibus maxima pars sunt presbyteri, atque Religiosæ Sodales, qui vitam suam ad Evangelii consilia diversimode componunt, ad Ecclesiæ bonum augendum atque ad singulare Christi testimonium coram mundo præstandum; sive laici viri atque mulieres, qui ob Baptismi atque Confirmationis virtutem proprio apostolico munere funguntur. Quæ plurium virium conspiratio efficit ut omnes Ecclesiæ ordines in pastorem Romanæ Curiae operam continuandam efficacius usque adiuvent Summum Pontificem, cum Ipsius ministerio coniuncti. Exinde etiam patet, huiusmodi omnium Ecclesiæ ordinum servitium nihil simile in civili societate invenire, atque ipsorum laborem cum animo vere serviendi præstandum esse, ad ipsius Christi diaconiam sequendam atque imitandam.

10. Clare inde elucet Romanæ Curiae ministerium, sive in semet ipso consideretur, sive ob ipsius rationes cum universæ Ecclesiæ Episcopis, sive ob fines, ad quos contendit atque ob concordem caritatis affectum, quo ducatur oportet, quadam *collegialitatis* nota pollere, etiamsi ipsa Curia nulli sit comparanda cuiuslibet naturæ collegio; quæ nota eam ad inserviendum Episcoporum Collegio informat mediisque ad id idoneis instruit. Quin immo, ipsorum etiam Episcoporum sollicitudinem pro universa Ecclesia exprimit, siquidem Episcopi huiusmodi curam atque sedulitatem «cum Petro et sub Petro» participant.

Quod sane maxime excellit et symbolicam vim præ se fert, cum Episcopi — ut iam supra diximus — vocantur ut singulis Dicasteriis sociam operam præbeant. Præterea omnibus et singulis Episcopis integrum ius manet et officium ipsum Beati Petri Successorem adeundi, potissimum per visitationes «ad Apostolorum limina».

Hæ visitationes, ob supra exposita ecclesiologica et pastoralia principia, propriam peculiaremque

significationem accipiunt. Sunt enim in primis maximi momenti opportunitas, et veluti centrum constituunt supremi illius ministerii, Summo Pontifici commissi: nam Ecclesiae universalis Pastor tunc communicat atque colloquitur cum particularium Ecclesiarum Pastoribus, qui ad ipsum se conferunt ut in eo Cepham videant (cf. *Gal* 1, 18), suarum diocesium quaestiones coram atque privatim cum Ipso pertractent cum eoque ideo omnium Ecclesiarum sollicitudinem participant (cf. *2 Cor* 11, 28). Quam ob rem, per visitationes ad limina communio atque unitas in intima Ecclesiae vita maximopere fovetur.

Eadem praeterea Episcopis copiam commoditatemque praebent, ut cum competentibus Romanae Curiae Dicasteriis considerent atque explorent tum studia ad doctrinam actionemque pastorem attinentia, tum apostolatus incepta, tum difficultates, quae aeternae salutis procurandae missioni, ipsis concreditae, se interponant.

11. Cum igitur Romanae Curiae navitas cum munere Petriano iuncta in eoque fundata, in bonum simul universae Ecclesiae sive Ecclesiarum particularium cedat, ea praecipue ad explendum *unitatis ministerium* vocatur, quod Romano Pontifici singulariter commissum est, quatenus Ipse divino placito perpetuum atque visibile fundamentum Ecclesiae constitutus est. Quapropter unitas in Ecclesia pretiosus est thesaurus servandus, defendendus, tutandus promovendus perpetuo erigendus, omnibus studiose cooperantibus, iis potissimum qui vicissim *visibile principium et fundamentum in suis Ecclesiis particularibus sunt*.

Igitur cooperatio, quam Romana Curia Summo Pontifici praestat, hoc unitatis ministerio fulcitur: haec autem in primis *unitas est Fidei*, quae sacro deposito, cuius Petri Successor primus est custos et tutor et a quo munus supremum confirmandi fratres suscipit, regitur et struitur. Est pariter *unitas disciplinae*, quoniam agitur de generali disciplina Ecclesiae, quae in normarum morumque complexu consistit, fundamentalem Ecclesiae constitutionem conformat, atque media salutis eorumque rectam administrationem tuetur, una cum Populi Dei ordinata compagine.

Eadem unitas, quam nullo non tempore regimen Ecclesiae universae tuendam curat a diversis existendi et agendi modis pro varietate personarum et culturarum nedum detrimentum patitur per donorum immensam varietatem, quae Spiritus Sanctus profundit, perenniter ditescit, dummodo ne exinde nisus sese separandi insularum ad instar vel fugae a centro exoriantur, sed omnia in altiore unius Ecclesiae structuram componantur. Quod principium Decessor Noster Ioannes Paulus I optime commemoravit, cum Patres Cardinales allocutus haec de Romanae Curiae institutis asseveravit: eadem «Christi Vicario id praestant ut apostolico ministerio, cuius Ipse universae Ecclesiae debitor est, certe ac definite fungi possit, atque hac ratione provident ut legitimae agendi libertates sese organico modo explicent, servato tamen necessario obsequio erga illam disciplinam immo etiam fidei unitatem, ad Ecclesiae naturam pertinentem, pro qua Christus antequam pateretur oravit».

Quo fit ut supremum unitatis ministerium universalis Ecclesiae legitimas consuetudines, populorum

mores atque potestatem, quæ iure divino ad Ecclesiarum particularium Pastores pertinet, vereatur. Ipse tamen Romanus Pontifex, uti patet, prætermittere non valet quin manus apponat quotiescumque graves rationes pro tuenda unitate in fide, in caritate vel in disciplina id postulent.

12. Munus itaque Romanæ Curiae ecclesiale cum sit, cooperationem totius Ecclesiae, ad quam dirigitur, requirit. Nemo enim in Ecclesia ab aliis est seiunctus, immo quisque cum ceteris omnibus unum idemque efficit corpus.

Cuiusmodi cooperatio per illam communionem agitur, e qua exordium sumpsimus, scilicet vitæ, caritatis et veritatis, in quam Populus messianicus a Christo Domino est constitutus, ab Eoque ut redemptionis instrumentum assumitur et tamquam lux mundi et sal terræ ad universum mundum mittitur. Sicut ergo Romanæ Curiae est cum omnibus Ecclesiis communicare, ita Pastores Ecclesiarum particularium, quas ipsi «ut vicarii et legati Christi regunt», cum Romana Curia communicare satagant oportet, ut per hæc fidentia commercia, firmiore vinculo cum Petri Successore obstringantur.

Quæ inter Ecclesiae centrum eiusque, ut ita dicamus, peripheriam mutua communicatio, dum nullius extollit auctoritatis fastigium, *communione* inter omnes maximopere promovet, ad instar viventis cuiusdam corporis, quod ex mutuis omnium membrorum rationibus constat atque operatur. Quod feliciter expressit Paulus VI Decessor Noster: «Liquet enim motui ad centrum ac veluti ad cor Ecclesiae respondere opus esse alium motum, qui a medio ad extrema feratur atque quadam ratione omnes et singulas Ecclesias, cunctos et singulos Pastores ac fideles attingat, ita ut ille significetur et ostendatur thesaurus veritatis, gratiæ et unitatis, cuius Christus Dominus ac Redemptor Nos effecit participes, custodes ac dispensatores».

Quæ omnia eo pertinent, ut uni eidemque Populo Dei efficacius præbeatur ministerium salutis; ministerium dicimus, quod præprimis postulat mutuam inter particularium Ecclesiarum Pastores et universæ Ecclesiae Pastorem adiutorium, ita ut omnes collatis viribus adnitantur adimplere supremam eam legem, quæ est salus animarum.

Nihil omnino aliud, quam ut huic saluti animarum uberius usque consulerent, Summi Pontifices voluerunt, sive Romanam Curiam condendo, sive novis Ecclesiae mundique condicionibus ipsam aptando, sicut e rerum historia patet. Iure igitur merito Paulus VI Romanam Curiam, veluti alterum Hierosolymitanum cenaculum, et sanctæ Ecclesiae prorsus deditam sibi effingebat. Nosmetipsi idcirco ediximus omnibus, qui in ipsa operam dant, unicam agendi rationem esse et normam Ecclesiae et erga Ecclesiam alacre præstare servitium. Immo in hac nova de Romana Curia Lege statuere voluimus, ut quæstiones omnes a Dicasteriis tractentur «viis [...] ac iudiciis pastoralibus, animo intento tum ad iustitiam et Ecclesiae bonum tum præsertim ad animarum salutem».

13. Iam igitur promulgaturi hanc Constitutionem apostolicam, qua nova Romanæ Curiae lineamenta impertiuntur, placet nunc Nobis consilia atque proposita complecti, quibus ducti

sumus.

Voluimus in primis ut eiusdem Curiae imago et facies novis responderet nostri temporis postulatis, ratione mutationum habita, quae post editam Constitutionem apostolicam *Regimini Ecclesiae universae* sive a Decessore Nostro Paulo VI sive a Nobis factae sunt.

Deinde Nostrum fuit ut Ecclesiae legum renovatio, quae per evulgatum novum *Codicem iuris canonici* inducta est, vel quae in eo est posita ut ad effectum deducatur in recognoscendo Codice Iuris Canonici Orientalis, aliquo modo expleretur atque conficeretur.

Tum in animo habuimus ut antiquitus recepta Romanae Curiae Dicasteria et Instituta magis idonea redderentur ad ipsorum fines consequendos, ad quos instituta sunt, scilicet ad participanda regiminis, iurisdictionis atque negotiorum executionis munera; qua de re factum est ut horum Dicasteriorum agendi provinciae inter ipsa aptius distribuerentur ac distinctius designarentur.

Deinde, praee oculis habentes quae rerum usus hisce annis docuit quaeque semper novis ecclesialis societatis postulatis requiruntur, cogitavimus iuridicam figuram rationemque iterum considerare illorum institutorum, quae merito «post-conciliaria» appellantur, eorum forte conformationem ordinationemque mutando. Quod eo consilio fecimus, ut magis magisque utile fructuosumque ipsorum institutorum munus redderetur, scilicet in Ecclesia promovendi peculiariora pastoralia opera atque rerum studium, quae augescente in dies celeritate Pastorum sollicitudinem occupant eademque tempestivas securasque responsiones postulant.

Denique nova et etiam stabilia incepta ad mutuam operam inter Dicasteria consociandam excogitata sunt, quorum ope quaedam agendi ratio habeatur unitatis notam suapte natura praese ferens.

Quae ut uno comprehendamus verbo, curae Nobis fuit continenter procedere ut Romanae Curiae constitutio atque agendi ratio tum ecclesiologicae illi rationi, a Concilio Vaticano II pertractatae, magis magisque responderent, tum ad ipsius constitutionis pastorales propositos fines obtinendos clariore usque modo idonea evaderent, tum ecclesialis civilisque societatis necessitatibus aptius in dies obviam irent.

Siquidem persuasum Nobis est Romanae Curiae navitatem haud paulum conferre, ut Ecclesia, tertio post Christum natum adventante millennio, ortus sui mysterio fidelis perseveret, cum Spiritus Sanctus virtute Evangelii eam iuvenescere facit.

14. Hisce omnibus attentis, opera peritorum virorum adhibita, sapienti consilio et collegiali affectu suffulti Patrum Cardinalium et Episcoporum, diligenter perspectis Romanae Curiae natura et munere, hanc Apostolicam Constitutionem exarari iussimus, spe ducti ut veneranda haec et regimini Ecclesiae necessaria institutio, novo illi pastoralis instinctui respondeat, quo praesertim post

celebratum Concilium Vaticanum II fideles omnes, laici, presbyteri et præsertim Episcopi aguntur, quo penitus usque audiant atque sequantur ea quæ Spiritus dicat Ecclesiis (cf. *Ap* 2, 7).

Quemadmodum enim omnes Ecclesiæ Pastores, atque inter ipsos speciali modo Romanus Episcopus, persentiunt se esse «ministros Christi et dispensatores mysteriorum Dei» (*1 Cor* 4, 1), atque cupiunt se præprimis adiutores præbere fidelissimos, quibus Æternus Pater facile utatur ad salutis opus in mundo prosequendum, ita Romana Curia, in singulis quibusque exercitatis suæ magni momenti navitatis orbibus, peroptat ut ipsa quoque eodem Spiritus eodemque amatu pervadatur: Spiritum dicimus Filii hominis, Christi Unigeniti Patris, qui «venit [...] salvare quod perierat» (*Mt* 18, 11), cuiusque unicum amplissimumque optatum perpetuo eo contendit, ut omnes homines «vitam habeant et abundantius habeant» (*Io* 10, 10).

Propterea, opitulante Dei gratia ac favente Beatissimæ Virginis Mariæ, Ecclesiæ Matris, auxilio, normas de Romana Curia quæ sequuntur statuimus atque decernimus.